

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת שבת, דף קנ"ז

"איתמר, רבי חנינא אומר: מזל מחכים, מזל מעשיר, ויש מזל לישראל. רבי יוחנן אומר: אין מזל לישראל"

סיהרא - ירח
עתיר - עשיר

הסבר: חכמים נחלקו האם למזלות ולכוכבים יש השפעה על גורלם של בני ישראל, או שעם ישראל אינו נתון להשפעתם.

על המפה

קהילת יהודי העיר עדן בתימן

עדן היא עיר נמל בתימן. קהילה יהודית התקיימה במקום כבר בתקופת המשנה. באמצעות עיסוקם במסחר בינלאומי הפכו יהודי עדן לבעלי השפעה, והרבנים שחיו בעיר היו המנהיגים הרוחניים של יהודי תימן. בין אותם רבנים היו רבי מהלל העדני, רבי דוד בן עמרם עדני, רבי סעדיה עדני ורבי שלמה עדני. בעיר פעלו שבעה בתי כנסת, ובית דפוס שבו הודפסו ספרי יהדות. במאה ה-19 הגיע מספר היהודים בעדן וסביבותיה לכ-7,000. במהלך המאה ה-20 החלו היהודים בעדן לסבול מרדיפות ופרעות, ולאחר הקמת מדינת ישראל עזבו היהודים את המקום ועלו לארץ ישראל ולארצות אחרות.

אחד מן העולים בכפר השילוח בצילום מראשית המאה ה-20 (Wikipedia)

מסכת שבת, דפים קנ"ו-קנ"ז, מסכת ערובין, דפים ב'ו' פרשת ראה | י"ט - כ"ה באב (9-15 לאוגוסט)

דף קנ"ו: מלאכת לישה

התלמוד מציג מחלוקת בין רבי לבין יוסי ב' יהודה, באילו מקרים חייבים על "מלאכת לישה". מהי "מלאכת לישה"?

בשבת אסור ליצור בצק. את הבצק יוצרים על ידי שלשים קמח ומים יחד, מערבים אותם זה בזה עד שנוצר הבצק. זוהי מלאכת "לישה".

רבי סובר, שאפילו הנותן מים לתוך קערת קמח, עובר מיד על איסור "לישה", עוד בטרם ערבב את הקמח במים.

רבי יוסי ב' יהודה חולק עליו וסובר, כי עד שלא גיבלו (ערבו) את הקמח במים, אין עוברים על מלאכת לש. רק המגבל (מערב) את הקמח ואת המים יחד, עובר על מלאכת "לישה".

דף קנ"ז: עריכת מדידות בשבת

חכמים אסרו לערוך מדידות בשבת, למשל, למדוד את גודלו של חדר, מה אורכו ומה רוחבו. טעם האיסור הוא מפני שמדידה היא מעשה של ימות החול ואינו מתאים לשבת.

מדידות של מצוה מותר לערוך בשבת. כגון, אם יש מקוה טהרה, בו טובלים השמאים, ולא יודעים אם יש בתוכו ארבעים סאה מים, או שמא חסרים בו מים, מותר למדוד בשבת את המים.

גם מדידה לצורך רפואה מותרת, שהרי הרפואה היא מצוה.

מסכת ערובין

דף ב': מסכת ערובין

אנו מתחילים ללמוד את מסכת ערובין.

מה פשר המילה "ערובין"? "ערובין" מלשון ערוב, ערבוב.

לפני שבת ניתן לעשות פעולות שונות שתיקנו חכמים, והפעולות הללו מערבות, משתפות ומחברות בין מקומות או בין אנשים, כפי שנלמד במהלך המסכת.

למשל, חכמים תיקנו שבשבת אסור לטלטל מבית אחד לבית אחר, אפילו ששני הבתים הם רשות היחיד. אם רוצים לטלטל מבית לבית, עושים "ערובי חצרות", ועל ידי כך נחשבים האנשים שגרים בשני הבתים כקבוצה אחת, הם מתערבים זה בזה.

אתחילים
סכת ערובין!

חברותא

★ | מן ההסטוריה

עליות יהודי תימן לארץ ישראל

העלייה הגדולה הראשונה של יהודים מתימן לארץ ישראל התקיימה בשנים 1881-1882, ונקראה "אעלה בתמר", על שם השנה העברית, תרמ"ב. בעלייה זו הגיעו לארץ כ-150 עולים, שלקחו חלק חשוב בפיתוח היישוב היהודי, והשתתפו בהתיישבות ובמחתרות. בשנת 1911 יצא שמואל יבנאלי לתימן ועודד את היהודים שם לעלות לארץ, והעלייה אכן התקדמה בקצב מהיר. בזמן הקמת המדינה כבר היו כ-40% מיהודי תימן בארץ ישראל. בעקבות המהומות נגד היהודים שפרצו בתימן, יזמה ממשלת ישראל את מבצע "על כנפי נשרים", שבמהלכו הועלו לארץ כ-50,000 עולים באמצעות מטוסים. מבצע עלייה נוסף התקיים בין השנים 1952-1954.

משפחת עולים חדשים מעדן בחיפה ב-1943. (צילום זולטן קלוגר)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

רינה הייתה שמרטפית (עשתה בייביסיטר) על ילדי משפחת כהן כשההורים נסעו לחתונה. ההורים חזרו לאחר חצות והדרך היחידה של רינה לחזור הביתה הייתה לקחת מזונית מכיוון שהאוטובוסים כבר לא פעלו. רינה ביקשה מההורים לשלם לה עבור המזונית, אולם ההורים טענו שהם משלמים לפי שעה רק על הזמן שהיא עשתה בפועל בייביסיטר. הם טענו שאין זה מעניינם או באחריותם - לא זמן הנסיעה שלה הלוך וחזור ולא האם היא נסעה באוטובוס, במזונית, או הלכה ברגל.

מצד שני:

טוענים ההורים כי תשלום לבייביסיטר הוא רק על השעות בהן עבדה בפועל. כל עוד לא סוכם אחרת, כל מה שמעבר לשעות העבודה - זמן הנסיעה והדרך שבה הגיעה וחזרה - אינו באחריותם כלל.

מצד אחד:

רינה טענה שתשלום על בייביסיטר כולל גם הוצאות חריגות, כגון מזונית. הרי את המזונית היא לקחה בגלל שהם חזרו מאוחר ולא היה לה כבר אוטובוס, ולכן הם צריכים לשלם לה גם על המזונית.

וא...?
דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשיתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

מצוות יישוב ארץ ישראל

מצוות יישוב ארץ ישראל היא מצווה מרכזית ביהדות. משמעותה היא שיש מצווה לעלות לארץ ישראל, לגור בה, לבנות בתים, לנטוע עצים ולחזק את היישוב בה. חז"ל אמרו דברים רבים בשבח מצווה זו, ובמעלתו של מי שגר בארץ ישראל.

מי אני?

- מבצע להעלאת יהודי תימן לארץ.
- התקיים בשנים 1949-1950. תש"ט-תש"י
- נקרא על שם הפסוק בשמות י"ט, ד'.
- מכונה גם "מרבד הקסמים".
- במבצע הועלו כ-50,000 עולים.

„סלמא, סלמא קא, אגאש"

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0	מאות שנה העברית	
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביתמקדש ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביתמקדש ה-2	-422 חורבן ביתמקדש ה-1	חונת ביתמקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	אפרים ומנשה	-1311 יציאת מצרים	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם
לוח															

סדר מועד | מַסְכַּת עֲרוּבִין, דְּפִים ג'-ו'

דף ד': שיעורים - הלכה למשה מסיני

דף ה': מבוי וקורה

דִּף ו': דְּלָתוֹת לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים

 სადაც

-

